

Тарас ПАСКА,
orcid.org/0000-0002-4579-388X
доктор філософії,
асистент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна) taras.paska@pnu.edu.ua

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ПРИКАРПАТТЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ЕТНОГРАФІЧНОГО КОМПОНЕНТА

У статті висвітлено особливості формування цифрової компетентності здобувачів професійної освіти Прикарпаття у процесі вивчення регіонального етнографічного компонента. Наголошується на важливості використання цифрових технологій в системі вищої освіти України під час професійної підготовки студентів в умовах глобальних викликів. Обґрунтовано значення цифрових ресурсів в організації комфортного і безпечного освітнього простору в умовах воєнного стану. Підкреслюється, що інформатизація суспільства та діяльності освітніх закладів суттєво впливає на формування змісту, організаційні форми, методи навчання та управління. Наголошується, що цифрова культура кваліфікованого фахівця передбачає високий рівень сформованості цифрових компетентностей, тобто вміння працювати з сучасними цифровими інструментами і володіти необхідними інформаційно-комунікаційними технологіями.

Акцентується увага на тому, що основа якісної професійної освіти молоді закладається ще у шкільному віці. Це підтверджує досвід поєднання профільного навчання учнів старших класів з професійною підготовкою у закладах освіти Гуцульщини як нова дидактична система. Під час повномасштабної російсько-української війни перед вищою освітою постає завдання активізації використання регіонального етнографічного компонента в освітньому процесі засобами сучасних цифрових технологій.

Представлено результати експериментального дослідження сформованості рівня цифрової компетентності здобувачів професійної освіти, проведеного на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Воно дало змогу визначити і конкретизувати дидактичні та практичні перспективи використання цифрових технологій у процесі вивчення етнокультурної спадщини Карпат. Зроблено висновки про те, що у процесі формування цифрової компетентності здобувачів професійної освіти особливу увагу в умовах глобальних викликів необхідно приділяти створенню інтерактивних освітніх середовищ, використанню цифрових методик та інноваційних педагогічних технологій навчання, а також розвитку мережевої співпраці між учасниками освітнього процесу.

***Ключові слова:** цифрова освіта, цифрові технології, професійна освіта, цифрова компетентність, здобувач професійної освіти, регіональний етнографічний компонент, етнокультурна компетентність.*

Taras PASKA,
orcid.org/0000-0002-4579-388X
Doctor of Philosophy (PhD in Pedagogy),
Assistant at the Bohdan Stuparyk Department of Pedagogy and Educational Management
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) taras.paska@pnu.edu.ua

FORMATION OF DIGITAL COMPETENCE OF STUDENTS OF VOCATIONAL EDUCATION IN THE CARPATHIAN REGION IN THE PROCESS OF STUDYING THE REGIONAL ETHNOGRAPHIC COMPONENT

The article highlights the peculiarities of forming the digital competence of vocational education students of the Carpathian region in the process of studying the regional ethnographic component. The importance of using digital technologies in the higher education system of Ukraine in the professional training of students in the context of global challenges is emphasized. The importance of digital resources in organizing a comfortable and safe educational space under martial law is substantiated. It is emphasized that the informatization of society and the activities of educational institutions significantly affects the formation of content, organizational forms, teaching and management methods. It is

emphasized that the digital culture of a qualified specialist implies a high level of digital competencies, i.e. the ability to work with modern digital tools and master the necessary information and communication technologies.

It is emphasized that the basis for high-quality vocational education of young people is laid at school age. This is confirmed by the experience of combining specialized education for high school students with vocational training in Hutsul educational institutions as a new didactic system. During the full-scale Russian-Ukrainian war, higher education faces the task of intensifying the use of the regional ethnographic component in the educational process by means of modern digital technologies.

The article presents the results of an experimental study of the formation of the level of digital competence of vocational education students conducted at Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. It made it possible to identify and specify the didactic and practical prospects for the use of digital technologies in the process of studying the ethno-cultural heritage of the Carpathians. It is concluded that in the process of forming the digital competence of vocational education students, special attention in the context of global challenges should be paid to the creation of interactive educational environments, the use of digital methods and innovative pedagogical teaching technologies, as well as the development of networking between participants in the educational process.

Key words: digital education, digital technologies, vocational education, digital competence, vocational student, regional ethnographic component, ethno-cultural competence.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку українського суспільства, в умовах глобальних викликів та військового стану, триває процес упровадження більш ефективних і досконалих засобів навчання студентів. Актуальним запитом стала підготовка здобувачів професійної освіти як високопрофесійних творчих фахівців, що вміло реагують на зміни соціокультурної ситуації в умовах цифрового суспільства. Цифрова компетентність майбутніх фахівців розглядається сучасними дослідниками як важлива складова професійної компетентності, яка передбачає здатність та вміння логічного та системного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

Упровадження цифрових ресурсів у процес вивчення регіонального етнографічного компонента у закладах вищої освіти (ЗВО) Карпатського регіону, зокрема Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (ПНУ ім. В. Стефаника, м. Івано-Франківськ), дає змогу створити оптимальні умови засвоєння етнокультурної спадщини, формування необхідних знань, умінь і навичок студентів, сприяє динамізації освітнього процесу.

Науковці кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика ПНУ ім. В. Стефаника упродовж 2023–2024 рр. займалися вивченням особливостей формування цифрової компетентності, використання ІКТ, цифрових ресурсів і технологій у процесі підготовки здобувачів професійної освіти. З цією метою студентам було запропоновано взяти участь в анкетних опитуваннях на теми «Використання цифрових технологій в освітньому процесі закладу вищої освіти» і «Роль цифрових ресурсів у вивченні гуцульської етнокультури». Проведене експериментальне дослідження дало змогу визначити і конкретизувати дидактичні та практичні перспективи використання цифрових технологій у про-

цесі фахового становлення та етнічної соціалізації здобувачів професійної освіти.

Аналіз досліджень. Варто підкреслити, що проблеми використання інформаційних технологій в контексті формування цифрової компетентності здобувачів професійної освіти, розвитку STEAM-освіти в умовах цифровізації, адаптації студентів до сучасних суспільних викликів розглядали науковці В. Биков, О. Будник, Т. Близнюк, О. Власій, І. Гончарова, І. Ілійчук, М. Котик, Є. Маринченко, О. Маслово, О. Мирошніченко, М. Пригодій, М. Синиця, О. Спірін, М. Федорченко, О. Юденкова та ін.

Проблеми теорії та практики вивчення етнографічних груп Прикарпаття, зокрема, гуцульщинознавства, особливості виховного потенціалу гуцульської етнокультурної спадщини привернули увагу таких дослідників, як П. Арсенич, Г. Білавич, А. Григорук, І. Зеленчук, В. Качкан, М. Лаврук, В. Лаппо, Н. Лисенко, П. Лосюк, І. Пелипейко, О. Поясик, П. Сіреджук, Р. Скульський, М. Стельмахович, Б. Ступарик, В. Хрущ, І. Червінська, П. Шкрібляк та ін.

Питання вдосконалення професійної етнопедagogічної підготовки здобувачів вищої освіти Прикарпаття з допомогою сучасних цифрових технологій, створення програмно-методичного забезпечення освітнього процесу ЗВО розглядали у своїх працях Г. Волощук, О. Джус, І. Єгорова, О. Кондур, Н. Луцан, Г. Михайлишин, М. Оліяр, Л. Прокопів, О. Русакова, Б. Савчук, Н. Салига, В. Стинська, О. Цюняк, М. Чепіль та ін.

Мета статті – дослідження ефективних підходів до формування цифрової компетентності здобувачів професійної освіти Прикарпаття через інтеграцію регіонального етнографічного компонента в освітній процес.

Виклад основного матеріалу. Важливою складовою підготовки здобувачів професійної освіти в

процесі вивчення регіонального етнографічного компонента є ознайомлення із сучасними методами організації навчального процесу з використанням цифрових ресурсів та платформ, навчання їх умінню адаптувати цифрові технології до конкретних потреб та особливостей навчального середовища.

Науковець І. Зайченко підкреслює, що у XXI столітті розвиток суспільства все більше залежатиме від якості освіти, а сучасне студентство – результат соціальних умов, що кардинально змінилися. Студенти покоління *nex*t, на думку І. Зайченка, характеризуються високим рівнем володіння сучасними технологіями й нетерпимим ставленням до технічної некомпетентності інших, тому «на сучасному етапі розвитку вищої освіти головне завдання полягає в пошуку освітніх технологій для покоління *nex*t» (Зайченко, 2022: 163). В умовах індивідуалізації освітньої траєкторії, на думку вченого, різко підвищується роль самостійності студента, «зростає відповідальність молодого покоління за свій саморозвиток, досягнення певного соціального статусу й матеріального забезпечення» (Зайченко, 2022: 164).

Дослідники Є. Маринченко та М. Федорченко підкреслюють, що інформатизація суспільства та діяльності освітніх закладів не лише спонукає до створення нових цифрових технологій навчання, але й суттєво впливає на формування змісту, організаційні форми, методи навчання та управління. Цей процес також призводить до кардинальних змін у діяльності студентів і педагогів, відкриваючи нові можливості для ефективного навчання та розвитку в сучасному цифровому середовищі. Науковці стверджують, що використання цифрових технологій під час підготовки майбутніх педагогів професійного навчання може бути реалізоване через такі напрями: апробація електронних засобів навчання; робота з текстовими програмними засобами навчання; розробка електронного супроводу навчальних занять; використання технологій у позанавчальній роботі (Маринченко, Федорченко, 2024: 594–595).

Погоджуємося із думкою дослідників О. Маслової, О. Юденкової та І. Гончарової про те, що цифровізація системи освіти полягає у технологічній та цифровій модернізації інфраструктури закладу освіти, створенні безпечного цифрового освітнього середовища, розвитку цифрової компетентності педагогічних, науково-педагогічних та адміністративних кадрів, які здатні ефективно використовувати цифрові технології в освітньому процесі (Маслова та ін., 2023: 306).

Поділяємо думку дослідника М. Пригодія, який визначає цифрову компетентність педагога як здатність успішно використовувати сукупність технологій і методик цифрового навчання в інформаційно-освітньому середовищі закладу освіти, відповідно до вимог цифровізації освіти та галузевої специфіки професійної підготовки фахівців. М. Пригодій здійснив класифікацію цифрових технологій за такими ознаками: апаратне забезпечення; програмне забезпечення; комунікаційне забезпечення; за способом застосування у професійній підготовці (Пригодій, 2024: 4–5).

Дослідник О. Мирошніченко на основі аналізу сучасного розуміння педагогічного феномена «цифрова компетентність» пропонує визначення поняття цифрової компетентності здобувача освіти як інтегровану здатність доцільно, критично і безпечно обирати, створювати та змінювати цифрові ресурси, керувати ними, захищати та поширювати їх ґрунтуючись на дослідженнях сучасних науковців, він запропонував таку структуру цифрової компетентності: інформаційно-пошукова компетентність; онлайн-комунікативна компетентність; безпеково-технічна компетентність (Мирошніченко, 2020).

Наголосимо, що у процесі цифровізації фахової підготовки здобувачів професійної освіти особлива увага приділяється створенню інтерактивних освітніх середовищ, використанню цифрових методик та педагогічних технологій, формуванню цифрової компетентності студентської молоді, а також розвитку мережевої співпраці між учасниками освітнього процесу. У цьому контексті наголошуємо на важливості системного вивчення програмного та комунікаційного забезпечення використання цифрових технологій в освітньому процесі сучасного ЗВО.

У контексті нашого дослідження слід відзначити, що психолого-педагогічною наукою доведено ефективність залучення в освітньо-виховний процес елементів етнокультури як засобів формування ціннісного ставлення до рідного краю, національної самосвідомості і патріотизму. На думку сучасних дослідників, «у змісті освіти, який реалізується через навчальні дисципліни, повинна бути інформація, що має соціальне значення для даного регіону і є необхідною умовою та стійким ціннісним ґрунтом повноцінного забезпечення життєдіяльності молодої людини» (Паньков, 2008: 249). Тому важливо усвідомити та чітко визначити ту роль, яку повинен відігравати регіональний етнографічний компонент змісту сучасної освіти. Його складовими є в першу чергу здобутки матеріальної і духовної культури мешканців регіону, осо-

бливості їхнього менталітету та етнопсихологічних рис, способу життя.

Етнокультурна компетентність особистості має складну структуру, а тому і непростий механізм формування, що робить цей процес складним і тривалим у часі. Цей процес розглядається як отримання індивідом об'єктивних знань та уявлень щодо своєї етнічної культури, історії рідного краю, духовно-моральних цінностей і особливостей своєї нації. Етнокультурна компетентність дає змогу її представникові орієнтуватись у світі, будувати свою поведінку відповідно до своєї культури й одночасно відчувати її межі, закінчення і початок світу іншої культури.

Важливим завданням є з'ясування педагогічного потенціалу етнокультурної спадщини субетносів Українських Карпат, його значення у формуванні національної свідомості дітей та молоді, адже, за твердженням науковця Я. Калакури, «аксіомою є те, що гуцульська, бойківська, лемківська, русинська культура – це невід'ємна складова єдиного українського культурного ландшафту» (Калакура, 2015: 8).

В освітньому просторі Карпатського регіону у період державної незалежності нагромаджено перспективний досвід використання етнопедагогічних традицій українського народу, впровадження регіонального етнографічного компонента в освітній процес закладів загальної середньої, позашкільної та вищої освіти.

Слід підкреслити, що основа якісної професійної освіти молоді закладається ще у шкільному віці. Це підтверджує багаторічний педагогічний досвід науковця і академіка, директора Яворівського ЗЗСО (Косівський район), почесного професора ПНУ ім. В. Стефаніка Петра Лосюка (1936–2020) – фундатора сучасного гуцульщинознавства. Серед його головних науково-педагогічних ідей, які він обґрунтував ще наприкінці ХХ ст., можна виділити такі: поєднання профільного навчання учнів старших класів з професійною підготовкою в однокласній сільській школі як нова дидактична система; інформатизація освіти, використання інформаційно-комунікаційних технологій при вивченні навчальних предметів – важливий чинник особистісно-орієнтованого навчання у гуцульській школі; інтегроване використання народної педагогіки, етнопедагогіки та педагогічної науки в освітньому процесі закладів освіти Гуцульщини; професійне становлення педагога гуцульської школи, систематичне підвищення його майстерності – важлива умова пошуку і впровадження інноваційних цифро-

вих технологій з метою активізації у здобувачів освіти інтересу до знань (Паска, 2024).

П. Лосюк у працях «Декоративно-прикладне мистецтво в школі», «Школа здібностей», «Гуцульська школа», «Ростимо народних умільців», «Регіональний етнографічний компонент у сучасній школі (на прикладі Гуцульського регіону)» обґрунтував важливість використання освітньо-виховних можливостей гуцульського декоративно-прикладного мистецтва у формуванні позитивного ставлення і любові до праці, професійного самовизначення здобувачів освіти, формування ІКТ-компетентностей молоді. Науковець вважав, що робота над художніми виробами дає змогу розвинути в дітей і молоді здатність до просторово-композиційної діяльності і художньо-образного мислення. Він наголошував на важливості використання комп'ютерної техніки учнями у процесі компоновання орнаментальних мотивів і розмаїття візерунків різьблення, вишивки і ткацтва: «Безумовно, використання нових інформаційних технологій у поєднанні з народними традиціями стає новим поштовхом у розвитку декоративно-прикладного мистецтва» (Лосюк, 2016: 115).

Варто зазначити, що у ПНУ ім. В. Стефаніка упродовж останнього десятиліття апробовано чимало інноваційних проєктів, програм та форм роботи з метою формування цифрової компетентності здобувачів професійної освіти. Серед них: Центр інноваційних освітніх технологій «PNU-EcoSystem», Центр інноваційних методик навчання, «Університет для всіх», фестиваль освітніх інновацій «Освітній хайп», Університет обдарованої дитини, «Фестиваль науки», проєктно-освітній центр «Агенти змін», «Stefanyk Open Day», творча навчально-наукова лабораторія «Гірська школа Українських Карпат», педагогічна майстерня «Ігрові технології в Новій українській школі», Академія тьюторингу; практичні освітні воркшопи, навчальні тренінги, хакатони, тимбілдинги, професійні квести, ділові та інтелектуальні ігри, аукціони народознавчих ідей, конкурси-імпровізації та ін. (Паска, 2021: 282–283).

З метою виявлення рівня обізнаності здобувачів професійної освіти щодо можливостей використання цифрових технологій в освітньому процесі, обґрунтування і розробки методики використання цифрових ресурсів у процесі вивчення гуцульської етнокультурної спадщини, сприяння формуванню цифрової компетентності молоді та вдосконаленню підготовки студентів до етнічної соціалізації кафедрою педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика ПНУ ім.

В. Стефаніка упродовж 2023–2024 рр. проведено експериментальне дослідження. Для розв’язання його завдань використано метод анкетування, яким були охоплені 180 студентів освітнього рівня бакалавр, що навчаються на спеціальностях «Професійна освіта. Цифрові технології», «Дошкільна освіта» педагогічного факультету, «Середня освіта (історія)» факультету історії, політології та міжнародних відносин, «Середня освіта (українська мова і література)», «Середня освіта (польська мова і література)» факультету філології у ПНУ ім. В. Стефаніка. Запропоновані анкети на теми «Використання цифрових технологій в освітньому процесі закладу вищої освіти» і «Роль цифрових ресурсів у вивченні гуцульської етнокультури» містили як прямі закриті запитання, так і запитання, що стимулювали до висловлювання власних пропозицій, зауважень, думок щодо можливостей використання цифрових технологій під час вивчення різних аспектів матеріальної і духовної культури Гуцульщини.

Аналіз результатів проведеної експериментальної роботи засвідчив, що 47% опитаних студентів мають високий та вищий середнього рівень розуміння базових понять цифровізації освітнього процесу («цифрова освіта», «цифрові технології»), всього 2% – низький рівень.

У процесі опитування було з’ясовано, які конкретні цифрові інструменти найчастіше використовують респонденти для навчання. Серед найбільш популярних – Telegram (91%), Zoom (86%), Google Meet (78%), Classroom (76%), Viber (76%), ChatGPT (67%), Canva (60%). Значно меншою мірою використовуються CapCut (36%), Quizizz (31%), Kahoot! (19%), Discord (17%), Microsoft Teams (14%), Learningapps (10%). Найменш популярними серед студентів зарекомендували себе Miro (6%), Padlet (6%), Moodle (3%), WordWall (3%), ThingLink (3%), Prezi (2%), StoryMap (2%), Blogger (2%), Blackboard (1%), Genial.ly (1%), Glogster (1%), Edmodo (1%), інші (3%).

Особливий інтерес становить думка студентів щодо освітніх онлайн-платформ, які вони використовують у процесі навчання. Найбільш популярними виявились: «Всеосвіта» (47%), «Prometheus» (16%), «Duolingo» (11%), «EdEra» (10%). Значно менше використовуються такі платформи, як: «Дія. Цифрова Освіта» (6%), «Google Digital Workshop» (4%), Coursera (1%), EdX (1%), Udemy (1%), EduHub (1%), інші (2%).

У процесі анкетування важливо було з’ясувати також, як учасники анкетування оцінюють ефективність використання цифрових технологій у власній освітній практиці. У цьому контексті

високу ефективність вказали 54% респондентів, середню ефективність – 45%, низьку ефективність – 1%.

Нами також з’ясовано, що 96% респондентів вважають цифрові інструменти корисними для полегшення доступу до освітніх ресурсів та матеріалів. Це свідчить про важливість і необхідність подальшого активного використання освітніх цифрових ресурсів у процесі оволодіння знаннями, уміннями і навичками здобувачами професійної освіти.

Для повноцінного засвоєння регіонального етнографічного компонента в освітньому процесі ЗВО важливе значення має навчально-методичне забезпечення цієї роботи та обрана методика ознайомлення студентів з різними аспектами гуцульської етнокультури. З цією метою нами проаналізовано пропозиції студентів щодо ефективного впровадження інноваційних педагогічних технологій вивчення народознавства в освітньому процесі ЗВО. Таким чином, було з’ясовано, що сучасні здобувачі професійної освіти віддають перевагу наступним цифровим технологіям: мобільні додатки освітнього спрямування (75%); віртуальні 3D-тури пам’ятними місцями Гуцульщини (72%); віртуальні етнографічні і краєзнавчі музейні екскурсії (69%); вебквести (59%); обговорення відеофільмів (53%); онлайн-ігри (49%); вебінари та воркшопи (41%); мультимедійні презентації (34%); інтерактивні конкурси-імпровізації (31%); інтерактивні аукціони народознавчих ідей (22%); заняття-блог (20%); кейс-метод (15%).

Для повноцінного використання цифрових інструментів в процесі вивчення регіонального етнографічного компонента важливе значення мали висловлені учасниками анкетування власні пропозиції та ідеї, наприклад: практикувати багатоваріантні моделі навчання; використовувати більше різноманітних комп’ютерних програм в освітньому процесі; удосконалювати окремі навчальні онлайн-платформи; використовувати більше цифрових навчальних матеріалів та оцифрованих музейних артефактів; активніше переходити від традиційних, стандартних методів навчання до інноваційних, інтерактивних.

Висновки. Аналіз інноваційного педагогічного досвіду ПНУ ім. В. Стефаніка та результати експериментального дослідження свідчать про те, що проблема формування цифрової компетентності здобувачів професійної освіти на сучасному етапі є актуальною і багатопланою. Студенти Прикарпаття широко використовують цифрові платформи та інструменти для навчання, спілкування, обміну інформацією та відпочинку. Дослідження

переконало, що підготовка майбутніх фахівців до етносоціалізуючої практики шляхом використання цифрових технологій повинна мати системний характер та комплексний підхід.

Серед перспектив подальших розвідок у сфері формування цифрової компетентності як засобу вивчення регіонального етнографічного компонента вбачаємо дослідження дидактичних умов

використання інформаційно-комунікаційних технологій під час професійної підготовки студентів, розробку практичних рекомендацій щодо використання цифрових інструментів у процесі навчання і виховання здобувачів професійної освіти, вивчення міжнародного досвіду популяризації етнокультурної спадщини засобами цифрових технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зайченко І. Теорія і методика професійного навчання: навч. посібник. 2-е вид., доповн. і переробл. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 580 с.
2. Калакура Я. Українська культура : цивілізаційний вимір. Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. 496 с.
3. Лосюк П. На вістрі часу : освітньо-краєзнавчі статті. Косів : Писаний Камінь, 2016. 276 с.
4. Маринченко Є., Федорченко М. Формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання засобами цифрових технологій. *Наука і техніка сьогодні*. 2024. № 2 (30). С. 585–596.
5. Маслова О., Юденкова О., Гончарова І. Гаджети як засіб інноваційного розвитку освітнього процесу в умовах становлення цифрової педагогіки. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 59, том 2. С. 302–314.
6. Мирошніченко О. Зміст і структура цифрової компетентності майбутніх педагогів закладів вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 70, Т. 3. С. 119–123.
7. Паньков А. Регіональний компонент змісту освіти і виховання. *Наукові праці Одеської національної юридичної академії*. Одеса: Юрид. л-ра, 2008. Т. 7. С. 245–251.
8. Паска Т. Гуцульщинознавство в системі національної освіти і виховання : монографія. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2024. 335 с.
9. Паска Т. Інноваційні методи навчання майбутніх вчителів в умовах гірської школи Українських Карпат. *Цифрова освіта: збірник наукових праць / за ред. І. Цепенди та О. Будник*. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. С. 274–286.
10. Пригодій М. Методичні засади застосування цифрових технологій у підготовці майбутніх кваліфікованих робітників. *Вісник НАПН України*. 2024. № 6 (1). С. 1–13. URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/430/500> (дата звернення: 11.01.2025).

REFERENCES

1. Zaichenko I. (2022) Teoriia i metodyka profesiinoho navchannia [Theory and Methods of Professional Training]. Kyiv: Vydavnytstvo Lira-K. 580 s. [in Ukrainian].
2. Kalakura Ya. (2015) Ukrainska kultura: tsyvilizatsiinyi vymir [Ukrainian culture: civilizational dimension]. Kyiv: IPiEND im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy. 496 s. [in Ukrainian].
3. Losiuk P. (2016) Na vistri chasu : osvithno-kraieznavchi statii [On the edge of time : educational and local history articles]. Kosiv: Pysanyi Kamin. 276 s. [in Ukrainian].
4. Marynchenko Ye., Fedorchenko M. (2024) Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnix pedahohiv profesiinoho navchannia zasobamy tsyfrovoykh tekhnolohii [Formation of professional competence of future teachers of vocational education by means of digital technologies]. *Nauka i tekhnika sohodni*, 2 (30). 585–596. [in Ukrainian].
5. Maslova O., Yudenkova O., Honcharova I. (2023) Hadzhety yak zasib innovatsiinoho rozvytku osvitnoho protsesu v umovakh stanovlennia tsyfrovoyi pedahohiky [Gadgets as a means of innovative development of the educational process in the context of the formation of digital pedagogy]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 59, T. 2. 302–314. [in Ukrainian].
6. Myroshnychenko O. (2020) Zmist i struktura tsyfrovoyi kompetentnosti maibutnix pedahohiv zakladiv vyshchoi osvity [Content and structure of digital competence of future teachers of higher education institutions]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*, 70, T. 3. 119–123. [in Ukrainian].
7. Pankov A. (2008) Rehionalnyi komponent zmistu osvity i vykhovannia [Regional component of the content of education and upbringing]. *Naukovi pratsi Odeskoi natsionalnoi yurydychnoi akademii*, 7. 245–251. [in Ukrainian].
8. Paska T. (2024) Hutsulshchynoznavstvo v systemi natsionalnoi osvity i vykhovannia [Hutsul studies in the system of national education and upbringing]. Ivano-Frankivsk: Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. 335 s. [in Ukrainian].
9. Paska T. (2021) Innovatsiini metody navchannia maibutnix vchyteliv v umovakh hirskei shkoly Ukrainykh Karpat [Innovative methods of teaching future teachers in the conditions of the mountain school of the Ukrainian Carpathians]. *Tsyfrova osvita: zbirnyk naukovykh prats*. Ivano-Frankivsk: Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. 274–286. [in Ukrainian].
10. Pryhodii M. (2024) Metodychni zasady zastosuvannia tsyfrovoykh tekhnolohii u pidhotovtsi maibutnix kvalifikovanykh robitnykiv [Methodological principles of digital technologies application in the training of future skilled workers]. *Bulletin of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine*, 6 (1). 1–13. URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/430/500> (date of access: 11.01.2025). [in Ukrainian].